

Anonimizirana verzija

C-296/24 – 1

Predmet C-296/24 [Jouxy]ⁱ

Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98. stavka 1. Poslovnika Suda

Datum podnošenja:

26. travnja 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour de cassation (Luksemburg)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

25. travnja 2024.

Žalitelji u kasacijskom postupku:

SM

PX

Druga stranka u kasacijskom postupku:

Caisse pour l'avenir des enfants

1. ČINJENICE

- Osoba SM pogranični je radnik koji radi u Luksemburgu. Ima prebivalište u Francuskoj, gdje živi zajedno sa svojom suprugom PX i njezinim djetetom. Supruga također obavlja plaćenu djelatnost i ima pravo na mjesečni iznos od 250 eura na ime uzdržavanja djeteta, koji plaća djetetov biološki otac. Dijete prima stipendiju za visokoškolsko obrazovanje.

ⁱ Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

- 2 Osoba SM je tijekom određenog razdoblja primala obiteljski doplatak za dijete svoje supruge, koji je isplaćivala druga stranka u kasacijskom postupku, Caisse pour l'avenir des enfants (Fond za budućnost djece, Luksemburg).
- 3 Pravo na taj doplatak zatim joj je oduzeto, s retroaktivnim učinkom od 1. kolovoza 2016., zbog toga što se dijete više ne smatra članom njezine obitelji, na temelju članaka 269. i 270. luksemburškog codea de la sécurité sociale (Zakonik o socijalnoj sigurnosti) (kako je izmijenjen).

Dosadašnji postupak

- 4 Conseil arbitral de la sécurité sociale (Arbitražno vijeće za socijalnu sigurnost, Luksemburg) prihvatio je tužbu i presudio da je potrebno ponovno uvesti plaćanje obiteljskog doplatka osobi SM.
- 5 Conseil supérieur de la sécurité sociale (Visoko vijeće za socijalnu sigurnost, Luksemburg) u žalbenom je postupku preinačio prvostupanjsku presudu i potvrdio da treba oduzeti pravo na obiteljski doplatak.
- 6 Cour de cassation (Kasacijski sud, Luksemburg) trenutačno odlučuje o žalbi protiv odluke donesene u žalbenom postupku.

Pobijana presuda iz žalbenog postupka

- 7 Loijem du 23 juillet 2016 (Zakon od 23. srpnja 2016.), koji je stupio na snagu 1. kolovoza 2016., izmijenjen je Zakonik o socijalnoj sigurnosti, među ostalim, na način da su djeca bračnog druga ili partnera isključena iz pojma „član obitelji”, definiranog u članku 270. tog zakonika. U presudi od 2. travnja 2020. (Caisse pour l'avenir des enfants, C-802/18 EU:C:2020:269) Sud je odlučio „da obiteljski doplatak povezan s činjenicom da pogranični radnik obavlja djelatnost zaposlene osobe u državi članici predstavlja socijalnu povlasticu [u pravu Unije]” (točka 23.) i „[da se pravu Unije] protive odredbe države članice u skladu s kojima pogranični radnici imaju pravo na obiteljski doplatak povezan sa svojim obavljanjem djelatnosti zaposlene osobe u toj državi članici samo za vlastitu djecu, pri čemu su isključena djeca njihova bračnog druga s kojom spomenuti radnici nisu u srodstvu, ali ih uzdržavaju, dok sva djeca koja borave u toj državi članici imaju pravo na taj doplatak” (točka 71.).
- 8 U pobijanoj presudi isključuje se svaka diskriminacija jer bi se ona mogla razmatrati samo ako bi pogranični radnik na temelju prava Unije mogao ostvariti pravo na socijalnu povlasticu, kao što je obiteljski doplatak, za dijete svojeg bračnog druga s kojim nije u srodstvu.
- 9 Međutim, to pravo podrazumijeva da pogranični radnik dokaže da uzdržava dijete svojeg bračnog druga. Zahtijevanje takvog dokaza ne predstavlja izvor neizravne diskriminacije radnika koji borave u Luksemburgu. Sud je pojasnio da svojstvo člana obitelji koji je uzdržavanik proizlazi iz činjenične situacije „koju uprava i, ako je to potrebno, nacionalni sudovi trebaju ocijeniti, bez potrebe utvrđivanja

razloga tog doprinosa i određivanja njegove točne visine” (presude od 15. prosinca 2016., Depesme i dr., C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, t. 60. i od 2. travnja 2020., Caisse pour l’avenir des enfants, C-802/18 EU:C:2020:269, t. 50.).

- 10 Sud stoga treba ispitati uzdržava li podnositelj zahtjeva dijete svojeg bračnog druga. Prema sudskoj praksi, taj se dokaz ne izvodi automatski iz postojanja zajedničkog prebivališta, pa čak ni iz činjenice da otac ne plaća iznos na ime uzdržavanja djeteta. Sudovi koji odlučuju o meritumu trebaju konkretno provjeriti dokaze koje je podnijela osoba o kojoj je riječ.
- 11 U načelu oba biološka roditelja pridonose uzdržavanju i obrazovanju zajedničke djece razmjerno svojim sredstvima, sredstvima drugog roditelja i potrebama djece, a u slučaju rastave roditelja doprinos njihovu uzdržavanju i obrazovanju provodi se u obliku iznosa na ime uzdržavanja koji, ovisno o slučaju, jedan roditelj isplaćuje drugomu. U ovom slučaju biološka majka PX obavlja poslovnu djelatnost od koje ostvaruje dohodak. Biološki otac također obavlja poslovnu djelatnost i majka od njega prima iznos na ime uzdržavanja djeteta koji se indeksira na 250 eura mjesečno.
- 12 Dokazima koje je podnio očuh SM, među kojima su kupnja televizije u obiteljskom domu, plan amortizacije za otplatu nekretnine, studentska stipendija koju [Centre de documentation et d’information sur l’enseignement supérieur (Dokumentacijski i informacijski centar za visokoškolsko obrazovanje, CEDIES)] isplaćuje u korist djeteta i rješenje o porezu na dohodak, iako oni potvrđuju troškove kućanstva, ne može se potvrditi da osoba SM uzdržava dijete, osobito s obzirom na objektivne elemente prema kojima su biološki roditelji odgovorni za uzdržavanje svoje djece.

2. ŽALBENI RAZLOZI U KASACIJSKOM POSTUPKU

PRVI ŽALBENI RAZLOG

Prvi dio: široko tumačenje

- 13 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, svojstvo člana obitelji radnika pojam je na koji se primjenjuje „načelo prema kojem odredbe posvećene slobodi kretanja radnika, koja je dio temelja Unije, treba široko tumačiti” (presude od 15. prosinca 2016., Depesme i dr., C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955., t. 58. i od 18. lipnja 1987., Lebon, 316/85, EU:C:1987:302, t. 21. do 23.). Primjenom tog načela Sud je odlučio da „[s]vojstvo člana obitelji pograničnog radnika kojeg potonji uzdržava” ne pretpostavlja „pravo na uzdržavanje”, nego je riječ o „činjeničnoj situaciji”, s obzirom na to da to svojstvo „stoga, kada se odnosi na situaciju djeteta bračnog druga ili priznatog partnera tog radnika, može proizlaziti iz objektivnih elemenata kao što je postojanje zajedničkog domicila tog radnika i studenta a da nije potrebno utvrditi razloge doprinosa pograničnog radnika za uzdržavanje studenta

ni odrediti njegovu točnu visinu” (presuda od 15. prosinca 2016., Depesme i dr., C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:95, t. 58. i 60.).

- 14 Međutim, u pobijanoj presudi utvrđeno je usko tumačenje svojstva „član obitelji”, pri čemu je odlučeno da dijete boravi na adresi osobe SM i da ta osoba doista sudjeluje u „troškovima kućanstva”, ali da to ne dokazuje njezino sudjelovanje u uzdržavanju djeteta koje boravi u kućanstvu jer i biološki roditelji pridonose (ili su mogli pridonositi) uzdržavanju djeteta.
- 15 Takvom su odlukom žalbeni sudovi uvjetovali postojanje doprinosa osobe SM „razlozima tog doprinosa” (neovisno o tome je li povezan s neispunjavanjem obveza bioloških roditelja) i procjenom njegove „visine”, protivno sudskoj praksi Suda.
- 16 Kako bi se izbjegle pravne nesigurnosti, Sudu treba uputiti sljedeće pitanje: *„Protivi li se načelu prema kojem odredbe posvećene slobodi kretanja radnika, koja je dio temelja Unije, treba široko tumačiti (presuda Depesme i dr., [...] t. 58.) to da se odredbe države članice tumače na način da pogranični radnici nemaju pravo na obiteljski doplatak, povezan sa svojim obavljanjem djelatnosti zaposlene osobe u toj državi članici, za djecu svojih bračnih drugova, kad ta djeca imaju zajedničko prebivalište s pograničnim radnikom i kad taj radnik sudjeluje u troškovima kućanstva kojem dijete pripada, jer djetetovi biološki roditelji također sudjeluju u njegovu uzdržavanju?”*

Drugi dio: diskriminacija

- 17 Time što su utvrdili takvo usko tumačenje svojstva člana obitelji pograničnog radnika, iako sva djeca koja borave u državi članici o kojoj je riječ imaju pravo na taj doplatak, žalbeni sudovi povrijedili su i načelo izravne ili neizravne nediskriminacije.
- 18 Kako bi se izbjegle pravne nesigurnosti, Sudu treba uputiti sljedeće pitanje: *„2. Protivi li se načelu slobode kretanja radnika i zabrane diskriminacije iz članka 45. stavaka 1. i 2. UFEU-a, kao i članku 1. točki (i) i članku 67. Uredbe (EZ) br. 883/2004, u vezi s člankom 7. stavkom 2. Uredbe br. 492/2011 i člankom 2. točkom 2. Direktive 2004/38/EZ, to da se odredbe države članice tumače na način da pogranični radnici nemaju pravo na obiteljski doplatak, povezan sa svojim obavljanjem djelatnosti zaposlene osobe u toj državi članici, za djecu svojih bračnih drugova, kad ta djeca imaju zajedničko prebivalište s radnikom i kad taj radnik sudjeluje u troškovima kućanstva kojem dijete pripada, jer djetetovi biološki roditelji također sudjeluju u njegovu uzdržavanju, iako sva djeca koja se nalaze u istoj situaciji i borave u toj državi članici imaju pravo na taj doplatak?”*

Treći dio: nužnost ujednačenog tumačenja

- 19 Kad Sud utvrdi da radnikov doprinos uzdržavanju djeteta predstavlja „činjeničnu situaciju”, time ističe da taj doprinos, na koji se primjenjuje načelo širokog tumačenja, ne pretpostavlja „pravo” na uzdržavanje i ustraje na potrebi upućivanja na „objektivne elemente” kako bi se ocijenio navedeni doprinos, za potrebe „ujednačene primjene prava Unije” u tom pogledu (presude od 15. prosinca 2016., *Depesme i dr.*, C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, t. 58. i od 2. travnja 2020., *Caisse pour l’avenir des enfants*, C-802/18 EU:C:2020:269, t. 50.).
- 20 Međutim, time što se na temelju te sudske prakse zaključilo da je radnikov doprinos uzdržavanju djeteta obuhvaćen samostalnom ocjenom činjenične situacije čiju provedbu Sud i Cour de cassation (Kasacijski sud) prepušta sudovima koji odlučuju o meritumu, u pobijanoj presudi počinjena je očita pogreška. Samostalna ocjena sudova koji odlučuju o meritumu znači da ne postoji ujednačeno tumačenje i nije u skladu s ujednačenim tumačenjem prava Unije kojem teži Sud. Žalbeni sudovi takvom su odlukom povrijedili pravilo ujednačenog tumačenja prava Unije.
- 21 Kako bi se izbjegle pravne nesigurnosti, Sudu treba uputiti sljedeće pitanje: „Protivi li se pravilu ujednačenog tumačenja prava Unije (presuda od 1. veljače 1972., 49-71 [...], presuda od 1. veljače 1972., 50/71) to da se svojstvo člana obitelji pograničnog radnika i, konkretnije, doprinos radnika uzdržavanju djeteta njegova bračnog druga, na koje se primjenjuje to pravilo ujednačenog tumačenja (presuda [...] *Caisse pour l’avenir des enfants*, C-802-18, t. 50.), prepusti samostalnoj ocjeni sudova koji odlučuju o meritumu, te stoga to da Cour de cassation (Kasacijski sud) ne osigurava ujednačeno tumačenje pojma?”

Četvrti (podredni) dio: prikladnost upućivanja prethodnih pitanja

- 22 Potrebno je uputiti prethodna pitanja kako su prethodno navedena ako Cour de cassation (Kasacijski sud) namjerava odbiti prva tri dijela prvog žalbenog razloga. Nezakonito odbijanje da se uputi prethodno pitanje omogućuje podnošenje tužbe zbog povrede obveze i predstavlja povredu članka 6. EKLJP-a.

DRUGI ŽALBENI RAZLOG: POVREDA EUROPSKE KONVENCIJE O LJUDSKIM PRAVIMA

- 23 Članak 1. Protokola br. 12 uz EKLJP i članak 14. EKLJP-a primjenjivi su na pravo na socijalna davanja. Prilikom provedbe ocjene je li postojala diskriminacija u smislu tih odredbi, ESLJP utvrđuje da su zaključci Suda „vrlo uvjerljivi”. Međutim, Sud je već utvrdio diskriminirajuću prirodu brojnih luksemburških odredbi prema pograničnim radnicima (primjerice, presuda od 20. lipnja 2013., *Giersch i dr.* (C-20/12, EU:C:2013:411) ili od 14. prosinca 2016., *Bragança Linares Verruga i dr.* (C-238/15, EU:C:2016:949) ili od 10. srpnja 2019., *Aubriet* (C-410/18, EU:C:2019:582)). Time što je u ovom slučaju utvrđeno usko

tumačenje svojstva „član obitelji” pograničnog radnika, pobijanom presudom uvedena je nova nezakonita diskriminacija između pograničnih radnika i radnika rezidenata, koja predstavlja neizravnu diskriminaciju na temelju državljanstva i koja se ne temelji ni na jednom legitimnom cilju. Žalbeni sudovi takvom su odlukom povrijedili prethodno navedene odredbe.

3. ANALIZA COURA DE CASSATION (KASACIJSKI SUD)

Tumačenje prava Europske unije

- 24 Sud je u presudi od 2. travnja 2020., Caisse pour l’avenir des enfants (C-802/18, EU:C:2020:269), pravo pograničnog radnika na isplatu obiteljskog doplatka za dijete svojeg bračnog druga ili registriranog partnera s kojim nije u srodstvu uvjetovao dokazivanjem da taj pogranični radnik ispunjava uvjet *uzdržavanja tog djeteta*.
- 25 Sud je prvotno upotrijebio pojam „uzdržavanje” kako bi utvrdio da pogranični radnik može imati pravo na isplatu državnog davanja u obliku socijalne povlastice, u ovom slučaju novčane pomoći za visokoškolsko obrazovanje, za vlastito dijete, ako i dalje uzdržava to dijete (presude od 26. veljače 1992., C-3/90, Bemini, ECLI:EU:C:1992:89, t. 25. i 29.; od 8. lipnja 1999., C-337/97, Meeusen, ECLI:EU:C:1999:284, t. 19.; od 14. lipnja 2012., C-542/09, Europska komisija/Nizozemska, ECLI:EU:C:2012:346, t. 35. i od 20. lipnja 2013., C-20/12, Guirsch, ECLI:EU:C:2013:411, t. 39.), a da pritom taj pojam nije bio definiran u tim presudama.
- 26 Zatim, i dalje u okviru socijalne povlastice koju predstavlja pomoć za visokoškolsko obrazovanje, ali koja se odnosi na dijete koje nije u srodstvu s pograničnim radnikom, Sud je pojasnio smisao izraza „uzdržavanje”, pri čemu je najprije naveo da ono „*ne pretpostavlja pravo na uzdržavanje*” (presuda od 15. prosinca 2016., Depesme i dr., C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, t. 58.), a potom je dodao da „*svojstvo člana obitelji koji je uzdržavanik proizlazi iz činjenične situacije. Riječ je o članu obitelji kojemu potpora osigurava radnik a da nije potrebno utvrditi razloge zbog kojih je ta potpora zatražena niti se pitati je li zainteresirani u mogućnosti namiriti svoje potrebe obavljanjem plaćene djelatnosti*” (točke 58. i 59.). Zaključio je da „*svojstvo člana obitelji koji je uzdržavanik proizlazi iz činjenične situacije, a što je na državi članici i, ako je to potrebno, nacionalnim sudovima da utvrde. Svojstvo člana obitelji pograničnog radnika kojeg potonji uzdržava stoga, kada se odnosi na situaciju djeteta bračnog druga ili priznatog partnera tog radnika, može proizlaziti iz objektivnih elemenata kao što je postojanje zajedničkog prebivališta tog radnika i studenta a da nije potrebno utvrditi razloge doprinosa pograničnog radnika za uzdržavanje studenta ni odrediti njegovu točnu visinu*” (točka 60.).
- 27 Sud je zatim primijenio kriterij „uzdržavanja” na pitanje može li pogranični radnik imati pravo na isplatu obiteljskog doplatka za dijete s kojim nije u srodstvu

te je u obrazloženju svoje odluke naveo da se „*djetetom pograničnog radnika koje neizravno može ostvariti socijalne povlastice iz potonje odredbe ne treba smatrati samo dijete koje je s njime u srodstvu, nego i dijete bračnog druga ili registriranog partnera navedenog radnika kada on uzdržava to dijete. Prema mišljenju Suda, potonji zahtjev proizlazi iz činjenične situacije, koju trebaju ocijeniti uprava i, ovisno o slučaju, nacionalni sudovi, na temelju dokaza koje pruži osoba o kojoj je riječ, a da pritom nije potrebno utvrditi razloge tog doprinosa niti brojčano izraziti njegov točan opseg*” (presuda od 2. travnja 2020., Caisse pour l’avenir des enfants, C-802/18, EU:C:2020:269, t. 50.). Sud je zapravo posebno pojasnio „*da [...] djetetov biološki otac njegovoj majci ne isplaćuje iznose na ime uzdržavanja djeteta. Stoga se čini da FV, bračni drug majke djeteta HY, uzdržava to dijete, ali to treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev*” (točka 52.).

- 28 Sud je također smatrao da „*pojam ‚član obitelji‘ pograničnog radnika koji na temelju članka 7. stavka 2. Uredbe br. 492/2011 može neizravno imati pravo na jednako postupanje odgovara pojmu ‚član obitelji‘ u smislu članka 2. točke 2. Direktive 2004/38, koji obuhvaća bračnog druga ili partnera s kojim je građanin Unije sklopio registrirano partnerstvo, izravne potomke koji nisu navršili 21 godinu ili su uzdržavanici kao i izravne potomke bračnog druga ili partnera. Sud je u tom kontekstu osobito uzeo u obzir uvodnu izjavu 1., članak 1. i članak 2. stavak 2. Direktive 2014/54*” (točka 51.).
- 29 Cour de cassation (Kasacijski sud) na temelju utvrđenja prema kojem izraz „*uzdržavanje*” proizlazi iz činjenične situacije zaključuje da nije riječ o potpuno činjeničnom pojmu, koji je izuzet iz nadzora Suda i Coura de cassation (Kasacijski sud), nego da se tom riječi želi naglasiti da se taj izraz ocjenjuje neovisno o pravu djeteta na uzdržavanje (vidjeti presudu od 15. prosinca 2016., Depesme i dr., C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, t. 58.).
- 30 Cour de cassation (Kasacijski sud) na temelju prethodno navedenog zatim zaključuje da pojam „*uzdržavanje*”, u okviru propisa koji se odnose na pravo na socijalne povlastice, predstavlja autonoman pojam prava Unije koji zahtijeva ujednačenu primjenu i tumačenje.
- 31 Međutim, takvo ujednačeno tumačenje trenutačno nije osigurano u pogledu pitanja koja otvaraju elementi rasprave.
- 32 U tom smislu Cour de cassation (Kasacijski sud) stoga pita o dosegu primjera preuzetog u presudi od 15. prosinca 2016., Depesme i dr. (C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, t. 60.), u kontekstu „*objektivnih elemenata kao što je postojanje zajedničkog domicila tog radnika i studenta*”, s jedne strane, u pogledu pitanja je li to navedeno kao običan primjer ili, suprotno tomu, kao uvjet, u kojem slučaju se postavlja pitanje je li riječ o dovoljnom uvjetu ili o nužnom uvjetu i, s druge strane, u pogledu pitanja je li način financiranja zajedničkog prebivališta važan, s obzirom na to da valja ispitati pridonosi li pogranični radnik navedenom financiranju djelomično ili u potpunosti.

- 33 Kad je riječ o djetetovim potrebama koje treba uzeti u obzir i koje ispunjava pogranični radnik, Cour de cassation (Kasacijski sud) želi doznati treba li uzeti u obzir samo prehrambene i osnovne potrebe za uzdržavanje djeteta (hrana, odjeća, smještaj, obrazovanje...) ili treba uzeti u obzir sve troškove bilo kakve vrste, uključujući troškove povezane s udobnošću ili jednostavnim pogodnostima (mobitel, restorani, vozačka dozvola...) ili čak troškove povezane sa skupocjenim, raskošnim ili luksuznim stvarima (redovita kupnja elektroničke opreme, praznici u dalekim zemljama...) kojima se želi osigurati određen životni standard.
- 34 Kad je riječ o načinima na koje pogranični radnik uzdržava dijete, Cour de cassation (Kasacijski sud) pita treba li doprinos pograničnog radnika uzdržavanju djeteta biti u obliku izravnih novčanih uplata djetetu ili može biti u obliku troškova koji su nastali u djetetovu interesu. U istom se okviru postavlja pitanje treba li trošak biti, kao što se čini da se to predlaže u zaključcima glavnog državnog odvjetnika, u posebnom ili čak isključivom interesu djeteta, ili se uzimaju u obzir i troškovi nastali u zajedničkom interesu obiteljske zajednice (mjesečna otplata hipotekarnog kredita, stanarina, kupnja zajedničkih stvari...). U okviru konkretnih načina uzdržavanja postavlja se i pitanje trebaju li troškovi koje pogranični radnik snosi za *uzdržavanje djeteta* biti u određenoj mjeri redoviti ili povremeni (stambeni kredit, stanarina, troškovi električne energije i grijanja, telefonski računi...) ili treba uzeti u obzir i snošenje jednokratnih troškova (povremena kupnja odjeće...). Naposljetku, uzimajući u obzir pojašnjenje Suda da u okviru ocjene činjenične situacije nije potrebno utvrditi razloge doprinosa pograničnog radnika ni odrediti njegovu točnu visinu (presude od 15. prosinca 2016., *Depesme i dr.*, C-401/15 do C-403/15 EU:C:2016:955, t. 64. i od 2. travnja 2020., *Caisse pour l'avenir des enfants*, C-802/18 EU:C:2020:269, t. 50.), Cour de cassation (Kasacijski sud) pita treba li uzeti u obzir svaki doprinos, neovisno o tome koliko je neznatan, ili taj doprinos treba biti na određenoj višoj razini i treba li u potonjem slučaju ocijeniti taj kriterij u odnosu na djetetove potrebe ili u odnosu na financijsku situaciju pograničnog radnika.
- 35 Podrijetlo sredstava također može dovesti do pitanja jer u određenim slučajevima pogranični radnik ima sa svojim bračnim drugom ili registriranim partnerom, koji je djetetov roditelj, zajednički bankovni račun kojim se koristio za plaćanje troškova istaknutih u okviru sudskog postupka kako bi dokazao da je uvjet „uzdržavanja” djeteta ispunjen, a da pritom nije jedini koji uplaćuje sredstva na taj račun niti ne utvrđuje u kojoj mjeri uplaćuje sredstva na taj račun, u kojem slučaju se postavlja pitanje pridonosi li pogranični radnik djetetovim potrebama.
- 36 Cour de cassation (Kasacijski sud) pita i o dosegu pojašnjenja koje je Sud iznio u presudi od 15. prosinca 2016., *Depesme i dr.* (C-401/15 do C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, t. 62.), u kojoj je naveo da „*zakonodavac Unije smatra da se u svakom slučaju predmnijeva da su djeca do 21 godine uzdržavanici*”: treba li smatrati da potrebe svakog djeteta koje nije navršilo 21 godinu, samo zbog tog uvjeta dobi ili zajedno s drugim čimbenicima, ispunjava pogranični radnik.

- 37 Zatim valja ispitati pridonose li roditelji djetetovim potrebama. Oni imaju zakonsku obvezu uzdržavanja, za razliku od pograničnog radnika koji nema takvu obvezu. Suprotno tomu, kriterijem „uzdržavanja” djeteta tom se radniku nalaže činjenična ocjena. Stoga se postavlja pitanje je li dovoljno utvrditi postojanje i opseg obveze uzdržavanja koju imaju roditelji kako bi se isključilo postojanje doprinosa pograničnog radnika ili je osim toga potrebno osigurati da je obveza uzdržavanja koju imaju roditelji utvrđena u odgovarajućem iznosu i da oni doista izvršavaju obvezu uzdržavanja, tako da dodatni doprinos pograničnog radnika nije potreban. U nedostatku stvarnog isplaćivanja takve pomoći postavlja se pitanje treba li provjeriti je li bračni drug ili registrirani partner pograničnog radnika barem pokušao provesti mjere prisilnog izvršenja i nadoknađuje li u konačnici doprinos pograničnog radnika obvezu koju ne ispunjava jedan od roditelja. Način utvrđivanja iznosa tog davanja za uzdržavanje, sudskim putem ili sporazumno, može eventualno utjecati na pitanje je li njegov iznos utvrđen na odgovarajućoj razini. Ti aspekti mogu biti povezani s prethodno navedenim pitanjem koje troškove u pogledu djeteta treba uzeti u obzir. Ako treba uzeti u obzir samo troškove prehrane i osnovne troškove uzdržavanja djeteta, obveza uzdržavanja koju imaju roditelji u načelu će ispunjavati te potrebe, čime dopunski ili dodatni doprinos pograničnog radnika za ispunjavanje takvih potreba postaje bespredmetan.
- 38 Kad je riječ o odnosu s djetetovim drugim roditeljem, valja također postaviti pitanje je li relevantno ispitati načine na koje dijete izmjenično boravi kod oba roditelja jer prošireno pravo na kontakt i smještaj ili podijeljeno boravište mogu u načelu dovesti do toga da drugi roditelj u većoj mjeri preuzme obveze uzdržavanja, zbog čega ostaje manje prostora za eventualnu nužnost da djetetove potrebe ispunjava pogranični radnik.
- 39 Sva ta pitanja u načelu treba razmotriti u kontekstu načela širokog tumačenja odredbi kojima se propisuje sloboda kretanja radnika (presuda od 15. prosinca 2016., C-401/15 do C-403/15, Depesme i dr., ECLI:EU:C:2016:955, t. 58.) i stoga eventualnih ograničenja takvog načela širokog tumačenja.
- 40 Na temelju tih razmatranja Cour de cassation (Kasacijski sud) upućuje Sudu zahtjev za prethodnu odluku.

4. PRETHODNA PITANJA

- 41 Cour de cassation (Kasacijski sud) upućuje sljedeća pitanja:

1. a) Treba li uvjet „uzdržavanja” djeteta, iz kojeg proizlazi svojstvo člana obitelji u smislu odredbi prava Europske unije, kako je utvrđeno sudskom praksom Suda u okviru slobode kretanja radnika i prava pograničnog radnika na primanje socijalne povlastice, povezanu s njegovim obavljanjem djelatnosti zaposlene osobe u državi članici, za dijete njegova bračnog druga ili registriranog partnera, s kojim nije u srodstvu, tumačiti – zasebno ili u vezi s načelom širokog tumačenja

odredbi kojima je cilj osiguravanje slobode kretanja radnika – na način da je ispunjen i da stoga na temelju njega nastaje pravo na primanje socijalne povlastice

- samo zbog braka ili registriranog partnerstva između pograničnog radnika i djetetova roditelja,
- samo zbog zajedničkog prebivališta ili boravišta pograničnog radnika i djeteta,
- samo zato što pogranični radnik snosi bilo koji trošak u korist djeteta, iako
 - o taj trošak obuhvaća druge potrebe osim osnovnih ili prehrambenih potreba,
 - o ga je prouzročila treća strana i dijete od njega ima tek neizravnu korist,
 - o nije nastao u isključivom ili posebnom interesu djeteta, nego od njega ima korist cijelo kućanstvo,
 - o je samo povremen,
 - o je manji od troška koji snose biološki roditelji,
 - o je neznatan s obzirom na djetetove potrebe,
- samo zato što se troškovi podmiruju sa zajedničkog računa pograničnog radnika i njegova bračnog druga ili registriranog partnera, koji je djetetov roditelj, neovisno o podrijetlu sredstava na tom računu,
- samo zato što dijete nije navršilo 21 godinu?

1. b) U slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje, treba li uvjet „uzdržavanja” tumačiti na način da je ispunjen i da stoga na temelju njega nastaje pravo na primanje socijalne povlastice, ako su utvrđene dvije ili više tih okolnosti?

2. Treba li uvjet „uzdržavanja” djeteta, iz kojeg proizlazi svojstvo člana obitelji u smislu odredbi prava Europske unije, kako je utvrđeno sudskom praksom Suda u okviru slobode kretanja radnika i prava pograničnog radnika na primanje socijalne povlastice, povezanu s njegovim obavljanjem djelatnosti zaposlene osobe u državi članici, za dijete njegova bračnog druga ili registriranog partnera s kojim nije u srodstvu, tumačiti, – zasebno ili u vezi s načelom širokog tumačenja odredbi kojima je cilj osiguravanje slobode kretanja radnika – na način da nije ispunjen i da se stoga na temelju njega isključuje pravo na socijalnu povlasticu

- samo zato što djetetovi roditelji imaju obvezu njegova uzdržavanja, neovisno

- o o tome je li ta tražbina uzdržavanja utvrđena sudskim putem ili sporazumno,
 - o o utvrđenom iznosu te tražbine uzdržavanja,
 - o o tome plaća li dužnik doista taj dug koji se odnosi na uzdržavanje,
 - o o tome nadoknađuje li doprinos pograničnog radnika obvezu koju ne ispunjava djetetov roditelj,
- samo zato što dijete, u okviru ostvarivanja prava na kontakt i smještaj ili u okviru podijeljenog boravišta ili nekog drugog sporazuma, povremeno boravi kod drugog roditelja?

RADNI DOKUMENT